

Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego 2021/22

Raport z ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego za rok szkolny

2021/2022 w Zespole Szkół Chemicznych we Włocławku

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2017 poz. 1658)

I Wstęp

Uwzględniając podstawowe kierunki polityki oświatowej wytyczonej przez MEN za rok szkolny 2021/2022 dyrektor szkoły powołał zespół ds. ewaluacji programu profilaktyczno – wychowawczego w składzie; Katarzyna Płuza, Renata Hrabia, Katarzyna Nuszczyńska Katarzyna Nowacka, , Bartłomiej Karpiński, Anita Młynarczyk, Izabela Szczotkowska, Robert Chodulski, Bartosz Nowicki.

II Przedmiot ewaluacji:

Funkcjonowanie ucznia w nowej rzeczywistości szkolnej, po zdalnym nauczaniu.

Obszar: Procesy zachodzące w szkole

W związku z zaistniałą sytuacją pandemiczną i wprowadzeniem zdalnego nauczania badane jest zjawisko jak radzą sobie uczniowie, rodzice i nauczyciele w sytuacji po pandemicznej i powrocie do nauki stacjonarnej.

Pytania ewaluacyjne dotyczyły jakie elementy nauki zdalnej można kontynuować podczas nauki stacjonarnej, jakie obawy towarzysza uczniom po powrocie do szkoły, oczekiwania uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie powrotu do szkoły

III Cel ewaluacji:

1. Sprawdzenie, jak zdalne kształcenie wpłynęło na uczniów, nauczycieli i jak odnajdują się w nowej rzeczywistości szkolnej, które obszary wymagają doskonalenia i poprawy.
2. Jakie najczęściej problemy pojawiały się po w zdalnym nauczaniu
3. W jakich obszarów potrzebują wsparcia uczniowie i nauczyciele po zdalnym nauczaniu.
4. Ustalenie , czy forma zdalnego nauczania daje możliwości realizowania zadań Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
5. W miarę potrzeby zweryfikowanie dotychczasowych działań wychowawczych podejmowanych w szkole i opracowanie planów zaradczych

IV Zadania kluczowe:

- Funkcjonowanie w szkole programu wychowawczego.
- Prowadzenie przez szkołę działań które pozwolą uczniom i nauczycielom powrót do nauczania stacjonarnego

V Wyniki ewaluacji sporządzono na podstawie:

- analizy dokumentów szkolnych -Program profilaktyczno- wychowawczy. Plany wychowawcze klas. Statut szkoły , Dziennik elektroniczny.
- e-ankiety dla uczniów,
- e-ankiety dla nauczycieli,
- dyskusji grupowej – rodzicami, z pracownikami administracyjno-technicznymi.

VI Odbiorcy wyników ewaluacji

- dyrektor
- nauczyciele
- uczniowie
- rodzice

VII Terminy przeprowadzenia czynności ewaluacji

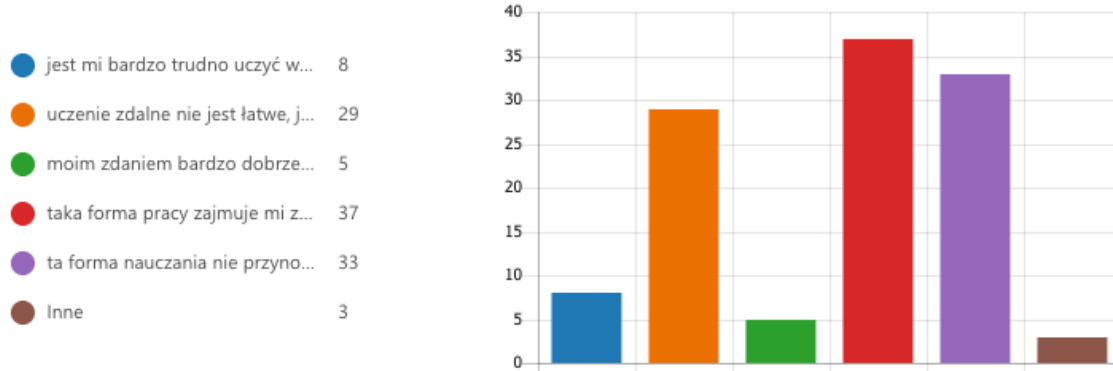
- przygotowanie narzędzi badawczych –luty 2021
- przeprowadzenie badań wśród uczniów , nauczycieli marzec 2021
- opracowanie wniosków z badań ewaluacji- kwiecień 2021.
- pisanie raportu – czerwiec 2021
- 3 Sposoby upowszechniania raportu.
- na stronie internetowej szkoły

VIII Opis danych

1. Analiza ilościowa wyników ankiet.
2. Uczestnicy ewaluacji:
  - 450 uczniów – e-ankieta,
  - 27 nauczycieli – e- ankiety,
  - wywiad z rodzicami
  - 11 pracowników administracyjno-technicznych – wywiad grupowy,
  - analiza dokumentów szkolnych.

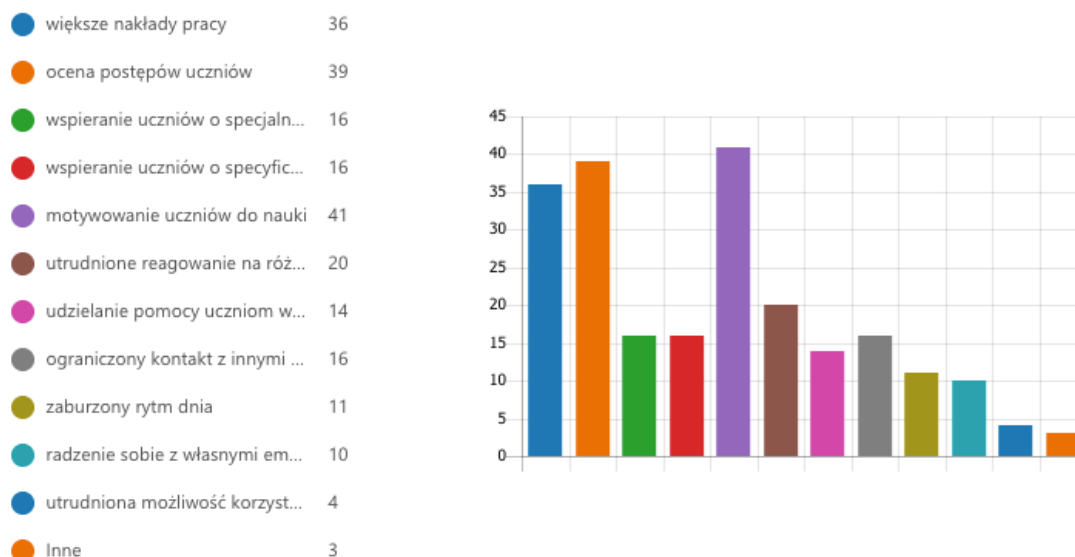
Analiza ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli szkoły

Co Pani/Pan sądzi o nauczaniu zdalnym?

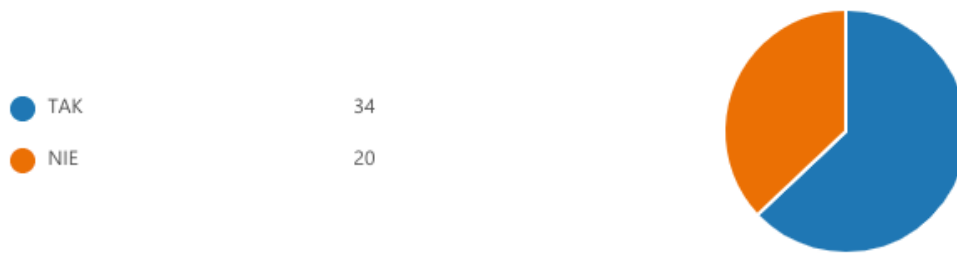
Znaczna większość nauczycieli uznała, że forma pracy zdalnej zajmuje więcej czasu (37 osób), 29 osób uznało, że nauczanie zdalne nie jest łatwe ale udaje się osiągnąć cele. 33 nauczycieli stwierdziło, że ta forma nauczania nie przynosi oczekiwanych efektów.

Co jest/było największym wyzwaniem dla Pani/Pana podczas nauczania zdalnego?

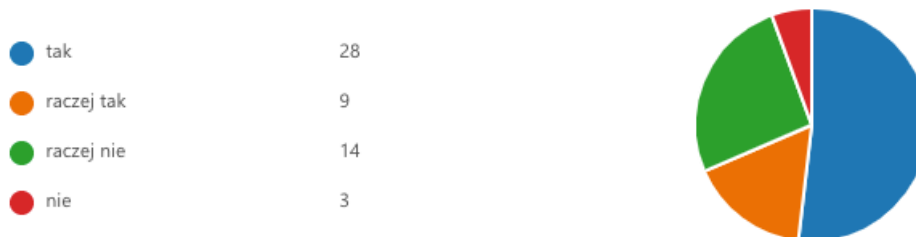
Jako największe wyzwania związane z nauczaniem zdalnym, aż 31 osób stwierdziło, że największy problem stanowi motywowanie uczniów do pracy, 39 osób ocenianie, 36 osób stwierdziło, że wymaga większych nakładów pracy. Zdalny tryb pracy wykazał, że nie zostało utrudnione samodoskonalenie nauczycieli.

Czy podczas pandemii współpracuje Pani/Pan z osobami/podmiotami w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej?

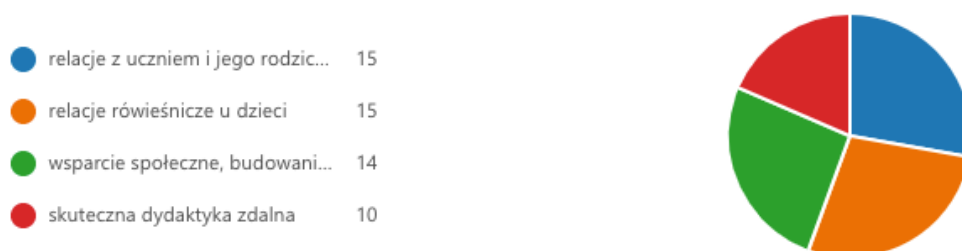
Kolejny wykres pokazuje, że współpraca w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej nie była zakłócona, a 63 % ankietowanych współpracowało z instytucjami (Poradnia Psychologiczna Pedagogiczna, Pedagog).

Czy podczas pandemii udało się Pani/Panu nawiązać relację z rodzicami (np. zapytać rodzica jak sobie radzi w tej trudnej sytuacji; czy wydarzyło się coś w rodzinie o czym Pani/Pan powinien wiedzieć aby wspierać ucznia)?

68 % badanych (tak i raczej tak) nauczycieli stwierdziło, że podczas pandemii udało się nawiązać relację z rodzicami ucznia w celu zdobycia informacji jak uczeń sobie radzi w trudnej sytuacji, oraz czy wydarzyło się coś znaczącego w ich życiu.

Co wg. Pani/Pana w obecnej sytuacji jest najważniejszym w procesie edukacyjnym?

Nauczyciele wskazali, że najważniejsze w obecnej sytuacji są: relacje z uczniem i jego rodzicami, relacje rówieśnicze u dzieci (15 osób), ponadto wsparcie społeczne i budowanie odporności (14 osób).

Czy podczas edukacji zdalnej daje Pani/Pan szansę porozmawiać oraz omówić bieżące wyzwania i problemy?

● tak	39
● raczej tak	14
● raczej nie	1
● nie	0

Niemal wszyscy nauczyciele potwierdzili, że podczas edukacji zdalnej dali uczniom szansę porozmawiać oraz omówić bieżące wyzwania i problemy.

Czy odczuwacie Państwo zmianę w postawie uczniów do nauki podczas nauczania zdalnego?

● uległa poprawie	2
● pogorszyła się	37
● pozostała na tym samym pozi...	3
● trudno powiedzieć	12

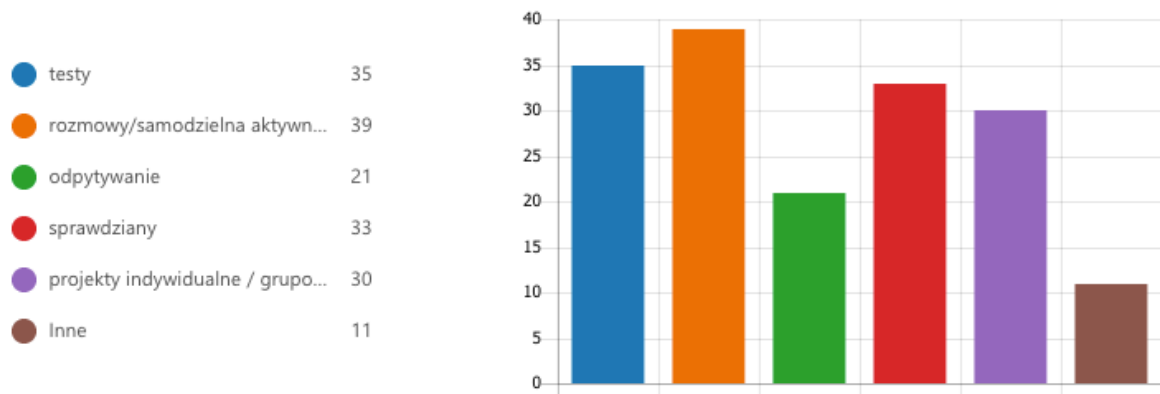
Większość nauczycieli stwierdziła również, że u uczniów pogorszyło się odejście uczniów do nauki (68 % - 37 osób). 15 nauczycieli twierdzi, że postawa pozostała na tym samym poziomie lub trudno określić zmiany. Dwóch nauczycieli stwierdziło że postawa uległa poprawie.

Czy podczas edukacji zdalnej wykorzystuje Pani/Pan działania twórcze? No. projekty indywidualne czy grupowe z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych czy offline?

● tak	10
● raczej tak	18
● raczej nie	21
● nie	5

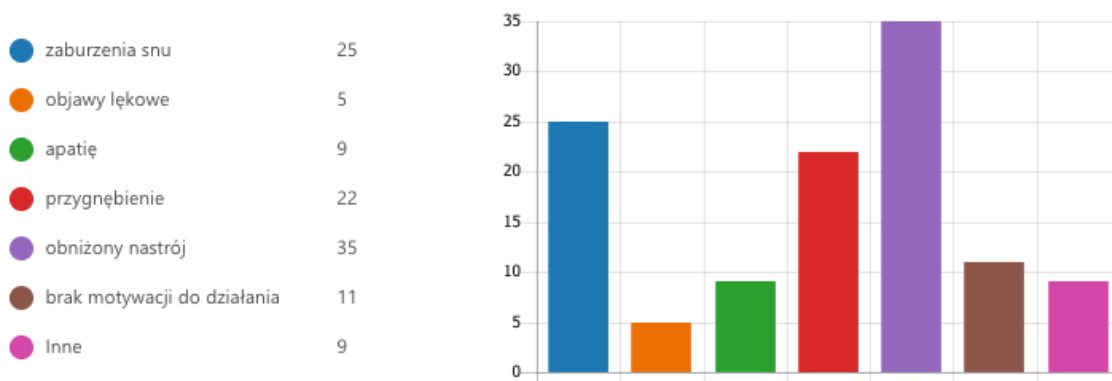

W jaki sposób Pani/Pan sprawdza wiedzę, ocenia postępy ucznia podczas nauki zdalnej?

Istotnym elementem pracy w szkole jest sprawdzenie osiągnięć edukacyjnych uczniów. Najczęściej stosowanymi metodami sprawdzania wiedzy były: rozmowa, testy, sprawdziany i projekty indywidualne oraz grupowe.

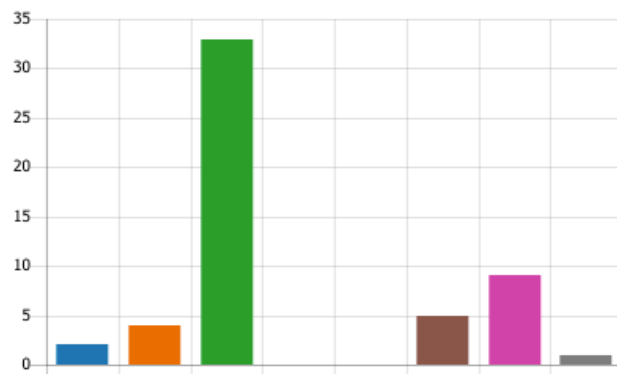
Czy w czasie pandemii obserwuje Pani/Pan u siebie

W związku z pracą zdalną duża część nauczycieli obserwowała u siebie obniżony nastrój (65%), ponadto 46 % miało zaburzenia snów oraz 31 % twierdziło że odczuwa przygnębienie.

Czego obawia się Pani/Pan po powrocie do nauki stacjonarnej?

● utrudnionych relacji z uczniami	2
● problemów wychowawczych	4
● niskiej motywacji uczniów do ...	33
● odbudowania relacji z kolega...	0
● utrudnień w relacjach z rodzic...	0
● oceny własnej pracy przez pry...	5
● niczego się nie obawiam	9
● Inne	1

Jako główną obawę po powrocie z nauczania zdalnego nauczyciele wskazali niską motywację uczniów do nauki.

Jakie elementy nauczania zdalnego (form pracy, metod) wg. Ciebie, powinny być nadal wykorzystywane podczas powrotu do nauki w szkole?

● a) wykorzystywanie technolog...	40
● b) wykorzystywanie technolog...	24
● c) większa możliwość korzysta...	26
● e) nie chcę wykorzystywać zad...	4
● Inne	2

Nauczyciele w przeprowadzonych ankietach stwierdzili, że mimo okresu pandemii i nauczania zdalnego, niektóre ze stosowanych metod i form pracy chcieliby nadal wykorzystywać mimo pracy tradycyjnej w szkole. Dotyczyło to głównie wykorzystywania technologii multimedialnych oraz większej możliwości sprawdzania wiedzy korzystając z nowoczesnych technologii.

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów szkoły

Co sądzisz o nauczaniu zdalnym?

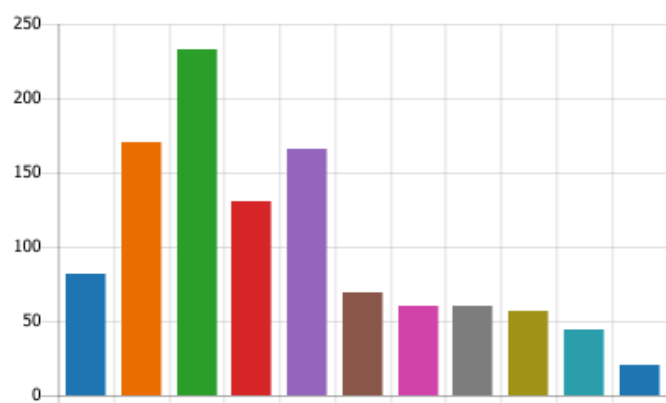
● jest mi bardzo trudno uczyć si...	80
● nauka zdalna nie jest łatwa, je...	216
● świetnie radzę sobie z nauką z...	57
● Inne	5

Zdecydowana większość uczniów twierdziła, że nauka zdalna nie jest łatwa, ale udaje się wszystko dobrze zorganizować (60%). 22 % uczniów stwierdziło, że jest im bardzo trudno uczyć się podczas pracy zdalnej.

Co Ci sprawia największe problemy podczas nauki zdalnej?

● zaplanowanie codziennej nauki	82
● zmotywowanie się do nauki	171
● przemęczenie związane z dług...	233
● brak bezpośredniego kontakt...	131
● brak bezpośredniego kontakt...	166
● radzenie sobie ze „stresem szk...	69
● forma oceniania, sprawdzania ...	60
● forma oceniania, sprawdzania ...	60
● wypowiedzania się na forum	57
● prezentowania swojego wizer...	44
● inne	21

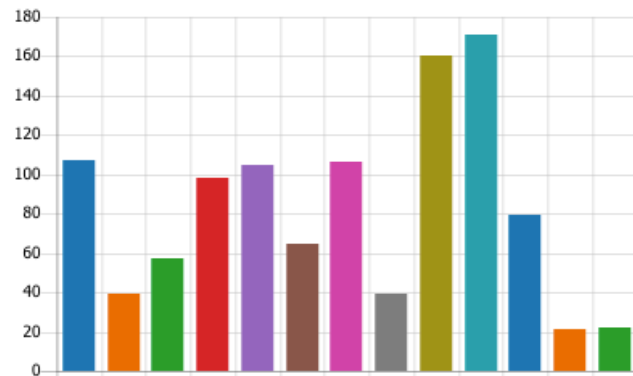

Zdecydowanie największym problemem dla uczniów podczas nauki zdalnej było przemęczenie w związku z długotrwałym siedzeniem przy komputerze. Jako kolejny problem wskazano brak motywacji do nauki i kontaktu z rówieśnikami.

Czy w czasie nauki zdalnej częściej niż podczas nauki stacjonarnej obserwujesz u siebie towarzyszące Ci nieprzyjemne emocje lub objawy?

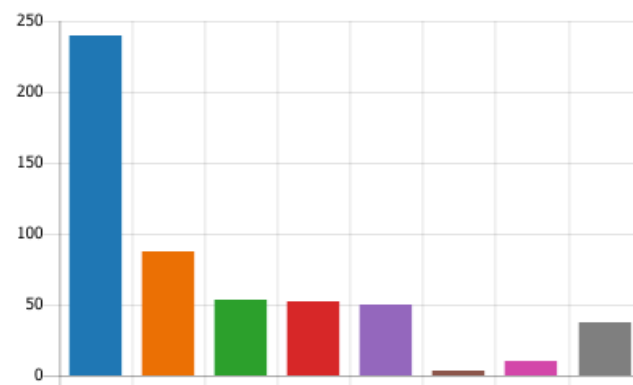
● przygnębienie	107
● lęk/strach	39
● uczucie niepokoju	57
● poczucie niepewności	98
● częste zamartwianie się	105
● poczucie osamotnienia	65
● problemy ze snem	106
● problemy w odżywianiu	39
● bóle głowy	160
● zniechęcenie	171
● chwiejność emocjonalna	79
● koncentracja na zagrożeniach	21
● inne	22

Podczas nauki zdalnej uczniowie wskazywali znacznie częściej niż podczas nauki stacjonarnej nieprzyjemne emocje i uczucia. Najczęściej wskazywano zniechęcenie oraz bóle głowy. Bardzo często wskazywano również przygnębienie, poczucie niepewności, częste zamartwianie się oraz problemy ze snem.

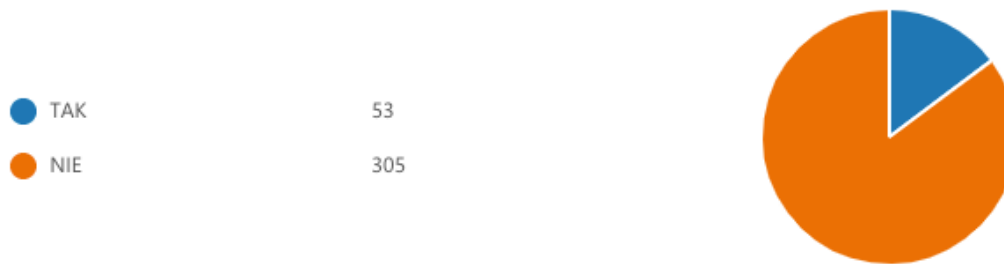
Od kogo oczekiwałbyś/-ałaś pomocy w radzeniu sobie z nieprzyjemnymi emocjami?

● rodziców	240
● wychowawcy klasy	87
● pedagoga/psychologa szkoln...	53
● psychologa/pedagoga poradn...	52
● nauczycieli	50
● księdza/katechety	3
● dyrektora szkoły	10
● innych osób lub instytucji:	37

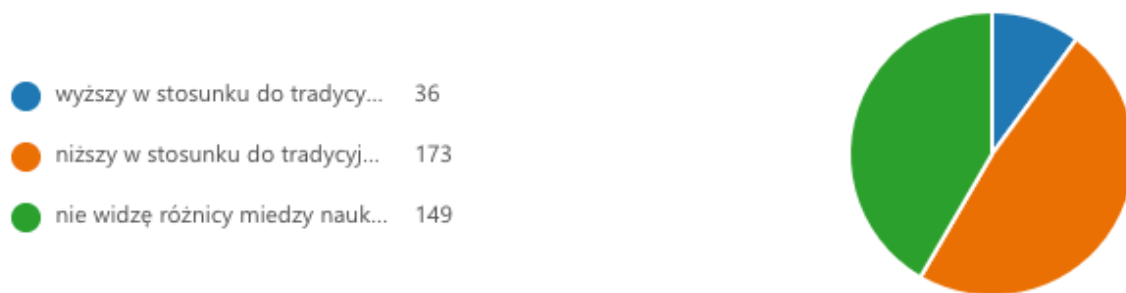
W przypadku nieprzyjemnych emocji, uczniowie najczęściej zwracali się do rodziców. W drugiej kolejności do wychowawcy klasy. Często również prosili o pomoc pedagoga szkolnego i nauczycieli i pomocy pracowników innych instytucji.

Czy podczas nauczania zdalnego pogorszyły Co się wyniki w nauce?

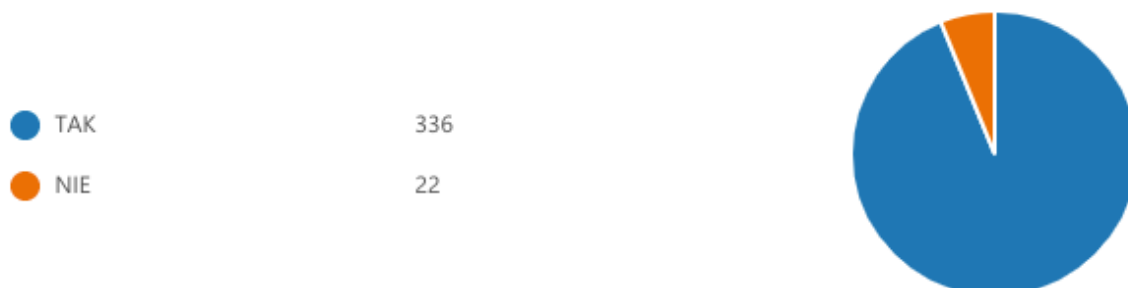
15 % uczniów stwierdziło, że w czasie nauczania zdalnego pogorszyły im się wyniki w nauce (gorsze oceny). Pozostała część utrzymała poziom nauki lub polepszyła się.

Jak oceniasz poziom swoich umiejętności/wiedomości szkolnych, zdobywanych podczas nauki zdalnej?

W zakresie przyrostu umiejętności/wiedomości szkolnych zdobywanych podczas nauki zdalnej 48 % badanych uczniów określiło jako niższy w stosunku do tradycyjnego sposobu nauki. 42% uczniów nie widzi różnicy pomiędzy nauką zdalną i tradycyjną. 10 % badanych określa jako wyższy poziom swoich umiejętności i wiadomości zdobytych podczas nauki zdalnej.

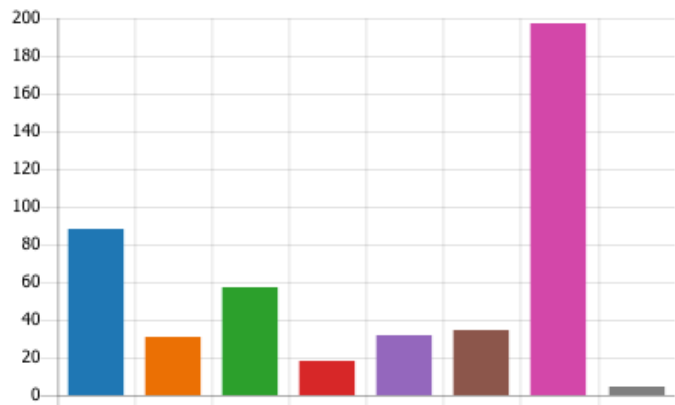
Czy czujesz się bezpiecznie w sieci Internet uczestnicząc w zajęciach zdalnych?

Zdecydowana większość badanych uczniów czuje się bezpiecznie w sieci Internet podczas uczestniczenia w zajęciach.

Jak zmieniła się atmosfera domowa (wśród domowników) w okresie nauczenia zdalnego?

● polepszeniu uległy relacje z ro...	88
● pogorszyły się relacje z rodzic...	31
● polepszyły się relacje z rodzeń...	57
● pogorszyły się relacje z rodze...	18
● atmosfera w domu stała się b...	32
● w domu panuje lepsza atmosf...	35
● nic się nie zmieniło	197
● Inne	5

Zdecydowana większość uważa, że nic nie zmieniło się w atmosferze domowej. Często również wskazywano, że polepszyły się relacje z rodzicami i rodzeństwem poprzez częstsze przebywanie ze sobą.

Jakie elementy nauczenia zdalnego (formy pracy, metody) według Ciebie, powinny być nadal wykorzystywane podczas powrotu do nauki w szkole?

● wykorzystywanie technologii ...	159
● wykorzystywanie technologii ...	52
● większa możliwość korzystani...	221
● nie chcę wykorzystywać żadny...	55
● inne:	3

Uczniowie chcieliby aby podczas nauk tradycyjnej utrzymano możliwość korzystania technologii informatycznej raz multimedialnej.

Czy podczas nauczenia zdalnego korzystałeś/aś z pomocy pedagoga szkolnego, psychologa, doradcy zawodowego?

● TAK	13
● NIE	345

Tylko nieliczni uczniowie podczas nauczenia zdalnego korzystali z pomocy specjalistów zatrudnionych w szkole oraz zatrudnionych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

IX Analiza

Dokonano analizy następujących dokumentów:

1. Statut szkoły.
2. Program profilaktyczno- wychowawczy.
3. Plany wychowawcze klas.
4. Plan rozwoju szkoły.
5. Ankiety
6. Dziennik elektroniczny

Jakie potrzeby zostały określone w wyniku tej diagnozy?.

Uczniowie

Uczniowie wskazali, że nauka zdalna nie jest łatwa ale nie mają trudności w przyswajaniu bieżącego materiału. Wskazali jednak, że największy problem to przemęczenie i brak motywacji do nauki związane ze zbyt długim siedzeniem przed komputerem , ponieważ ciężko im się skupić.

Uczniowie podczas zdalnego nauczania najczęściej zgłaszali problemy:

Brak bezpośredniego kontaktu z nauczycielem i uczniami , brak motywacji, problemy z brakiem samodyscypliny , nadmiar pracy do wykonania, radzenie sobie ze stresem, niezrozumienie tematu, problemy zdrowotne, problemy rodzinne, kłopoty techniczne w kontaktowaniu się z nauczycielami, słaby internet, niemożliwość logowania się do dziennika, brak sprzętu i słaby sprzęt.

Badanie wykazało, że uczniowie doświadczali nieprzyjemne emocje takie jak częste zamartwianie, problemy ze snem, bóle głowy, zniechęcenie, chwiejność emocjonalną, poczucie niepewności. Najczęściej korzystali ze wsparcia rodziców, wskazywali również wychowawce klasy i pedagoga szkolnego.

Uczniowie byli zadowoleni z formę zdalnego nauczania, ponieważ ich wyniki w nauce nie pogorszyły się i oceniają że nie widzą różnicy między nauka zdalną a stacjonarną.

W przyswajaniu nowych treści próbowali sobie radzić sami albo prosili kolegę o pomoc zwracali się również do nauczyciela o ponowne powtórzenie nowych treści.

Uczniowie czują się bezpiecznie w Internecie.

Na pytanie jak zmieniała się atmosfera domowa większość uczniów przekazała, że nic się nie zmieniło w relacjach domowych, u niektórych wręcz się poprawiło, tylko w niewielu uczniów przekazało, że ich relacje z rodzicami pogorszyły się.

Uczniowie wskazali, że największą przeszkodą w powrocie do nauki stacjonarnej jest zmiana rytmu dnia, hałas, duża liczba osób w szkole.

Uczniowie chcieliby aby w szkole były wykorzystywane formy pracy zdalnej tj korzystanie z platform edukacyjnych.

Większość uczniów nie korzystała ze wsparcia pedagoga szkolnego, doradcy zawodowego ani lekarza specjalisty ani poradni psychologiczno- pedagogicznej.

Nauczyciele

1. Nauczyciele uważają że największym problemem po nauczaniu zdalnym będzie zmotywowanie uczniów do nauki oraz problemy uczniów wynikających ze skutków pandemii. Wskazali również, że oni sami mają problemy wynikające z zaburzenia snu i przygnębienie wynikające z sytuacji pandemicznej.

2. Podczas zdalnego nauczania nauczyciele wykazali że zadania wynikające z założeń planu Profilaktyczno- Wychowawczego Szkoły zdołali zrealizować, mieli też możliwość porozmawiania i omówienia bieżących spraw z uczniami oraz że będą korzystać z niektórych form zdalnego nauczania jednak z powodu braku dobrego sprzętu uczniów jak i łącz internetowych podczas zdalnego nauczania nie wykorzystywali pełnego wachlarza możliwości narzędzi cyfrowych.

3. Nauczyciele wskazali że najważniejsze w procesie edukacyjnym po powrocie do szkoły jest zwrócenie uwagi na relacje z uczniem i rodzicem, relacje rówieśnicze w szkole.

5. Nauczyciele wskazali, że pandemia i zdalne nauczanie pomogło w większości utrzymywać relację z rodzicami na bieżąco jak i innymi podmiotami w zakresie pomocy psychologiczno- pedagogicznej

6. Nauczyciele wskazali, że podczas pandemii najlepszym wsparciem byli dla nich inni nauczyciele, którzy dzielili się dobrymi praktykami oraz udzielali wsparcia w zakresie radzenia sobie ze stresem. W swojej hierarchii wartości na pierwszym miejscu po powrocie do szkoły ustawili ochronę zdrowia w miejscu pracy, rodzinę, pracę i relację

7. Forma zdalnego nauczania nie jest przeszkodą do relacji pomocowych i rozwiązywania problemów uczniów, zdecydowana większość uczniów zgłaszała swoje problemy.

Rodzice

Podczas spotkań z rodzicami ci zwracali szczególną uwagę na zdrowie swoich dzieci ponadto rodzice uważają, że szkoła powinna wykonać działania które pomogą uczniom zmotywować się do nauki, wzmocnić więzi klasowe, zwrócić uwagę na emocje i stan psychiczny uczniów po okresie pandemii. Po powrocie do szkoły zdecydowana większość rodziców oczekuje: wyrozumiałość i spokojnej nauki, dyskrecji w weryfikacji wiedzy, życzliwość, zrozumienie trudnego położenia niektórych uczniów po tak długiej nauce zdalnej, jak również wyrozumiałości i wsparcia. Ponad połowa rodziców chciała powrotu dzieci do szkoły

WNIOSKI

1. Zdecydowana większość uczniów chciała wrócić do szkoły, powodem dla którego uczniowie chcieli wrócić była możliwość lepszego skupienia się na lekcjach i lepiej zrozumienia materiału, jak również chęć spotkania się z kolegami, koleżankami.

2. Większość uczniów zadeklarowało, że nie odczuwało stresu na myśl o powrocie do szkoły, Uczniowie swoje relacje z klasą uznało jako dobre.

5. Wszyscy uczniowie zdecydowali, że pomocne w utrzymaniu ich dobrego samopoczucia byłyby zajęcia polegające na reintegracji klasy. Wymieniają tutaj organizację wycieczek plenerowych oraz zajęć integracyjnych w klasie oraz zaznaczyło także spotkania z pedagogiem mające na celu poprawę samopoczucia emocjonalnego oraz zminimalizowanie stresu związanego z powrotem do szkoły.

8. Znaczna mniejszość badanych zadeklarowała, że potrzebowałyby wsparcie od wychowawcy, natomiast ponad połowa badanych uczniów stwierdziła, że takiej pomocy nie potrzebuje. Prawie wszyscy uczniowie ma osobę z którą może porozmawiać o obawach odnośnie powrotu do szkoły. Po powrocie do szkoły zdecydowana większość rodziców oczekuje: wyrozumiałość i spokojnej nauki, dyskrecji w weryfikacji wiedzy, życzliwość, zrozumienie trudnego położenia dzieci po tak długiej nauce zdalnej, jak również wyrozumiałości i wsparcia. Ponad połowa rodziców chciała powrotu dzieci do szkoły

Aspekty wymagające doskonalenia

Zintensyfikowanie działań nauczycieli, wychowawców, pedagoga które będą rozwijały umiejętności interpersonalne uczniów i radzenia sobie ze stresem.

Współpraca z rodzicami i uczniami w zakresie organizowania kształcenia tak aby wspierać motywację uczniów do nauki, planowania dnia i wywiązywania się z obowiązków ucznia

REKOMENDACJE:

1. W klasach II-IV technikum i I-III klasy branżowe wprowadzić intensyfikację działań reintegracyjnych zarówno na lekcjach (wprowadzanie zajęć/ gier/ pogadarek mających na celu ponowne zbudowanie więzi relacyjnych pomiędzy członkami klasy, wychowawcą i nauczycielami przedmiotów) jak i poza lekcjami (np. wycieczki plenerowe, itp.)
2. Zorganizować przy wsparciu pracowników PPP zajęć integracyjnych i reintegracyjnych w klasach, które będą chciały skorzystać z tej formy wsparcia.
3. Zorganizować przy wsparciu pracowników PPP i pedagogów szkolnych zajęć podwyższających samoocenę, poczucie własnej wartości.
4. W związku z występującym u niektórych uczniów lękiem/stresem towarzyszącym powrotowi do szkoły zapewnić tym uczniom po wcześniejszym zgłoszeniu przez wychowawcę, bądź rodzica spotkania z pedagogiem. Pomoc pedagogiczna winna obejmować indywidualne spotkania o charakterze porad, konsultacji oraz udział w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno społeczne (dla uczniów wykazujących objawy nerwicowe, lękowe, depresyjne). Kierować uczniów na terapię psychologiczną do PPP oraz innych specjalistów.
5. Udostępnić chętnym uczniom możliwość nadrobienia zaległości powstałych w nauce zdalnej w przyjaznej atmosferze.
6. Stworzyć w pracy z uczniami przyjazną atmosferę, tworzyć odpowiedni klimat szkoły poprzez udział w wycieczkach fakultatywnych, integracyjnych, imprezach sportowych oraz okolicznościowych.
7. Zadbać o jednolity front oddziaływań w kierunku pełnej mobilizacji uczniów, kierowania i moderowania procesem uczenia, chwalić i doceniać każde zaangażowanie uczniów, pozyskać rodziców sojuszników do organizacji warunków i kontroli efektów nauki, prowadzić pedagogizację z wykorzystaniem materiałów konferencyjnych – nauczyciele - rodzice, pedagog
8. Dostarczać informacji zwrotnej ze wskazaniem sposobu poprawy , kierunku rozwoju na rzecz pełnego wsparcia i rozwoju ucznia, nauczyciel, wychowawca, pedagog.
9. Nauczyciele indywidualizują pracę z uczniem , dostosowują ją do możliwości i potrzeb każdego ucznia , w tym szczególnie ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i będącymi w szczególnych sytuacjach życiowych. Dbać o dobre relacje nauczyciel - uczeń i wykorzystać je w budowaniu odpowiedzialności , motywacji uczniów za jakość i efekty kształcenia podczas nauki stacjonarnej.